

CJBB144 Korpusová cvičení se zaměřením na syntax – 29. února

Bál se hrabat ve špinavých šatech...

A. Zpět k domácímu úkolu...

ÚKOL 1: Vyhledejte v korpusu SYN2005 seznam všech slov končících na *-telnost*. Napište nejpočetnější 3 slova a počet výskytů.

Vyhledávání:

- 1) *.*telnost* (atribut: **word**)
- 2) konkordance > statistiky > frekvenční distribuce

Výsledky:

- 1) nesmrtelnost (235 výskytů)
- 2) viditelnost (204 výskytů)
- 3) zranitelnost (149 výskytů)

Seznam slov. Korpus → Seznam slov.

ÚKOL 2: Vyhledejte v korpusu SYN2005 všechny doklady negace – napište dotaz.

```
[tag=".....N.---*"]  
[tag="{10}N.*"] | [(word="ne" | word="nikoliv?") & tag="T.*"]
```

[tag=".....N.*"] → Slovesa. A co zápor členský? A lexikální (*ni-*; *a-*, *anti-* atd.)

ÚKOL 3: Vyhledejte v korpusu SYN2005 alespoň 3 doklady s genitivem záporovým, genitivem numerativním a genitivem kvantitativním.

Viz všechny úkoly.

ÚKOL 4: Vymyslete dotaz, pomocí kterého byste v korpusu SYN2005 vyhledávali vztažné věty uvozené výrazem *co* a současně obsahující zájmeno 3. os. žen. rodu.

```
[word="co"] [] {0,8} [tag="P.FS...3.*"] within <s id=".*"/>  
[tag="Z.*"] [word="co" & tag="PQ.*"] []* [tag="..F....3.*"] within <s id=".*"/>  
[tag="PQ--.....*"] [tag="PPF...3-----*"]  
[lemma="co"] [tag="PPF...3-----*"]  
[tag="PQ--.....*"] [tag="PPF...3-----*"]
```

- 1) *.Q.** (atribut: **tag**) – vyhledáme vztažné zájmeno *co*
- 2) *P-filtr: <0,5> P.F...3.** (atribut: **tag**) – vyhledáme zájmeno 3. osoby ženského rodu

ÚKOL 5: V *PMK* vyhledejte všechny výrazy od slovesa říkat.

řík.*

řík.* – hledáme pomocí kořene slova, kde u slovesa *říkat* nedochází k žádným hláskovým alternacím.

```
[word="řík[aá].*"]
```

negovaná podoba slovesa, *i/i* apod.

B. Základní vyhledávání v ČNK

ÚKOL 1: *Určete substantiva mužského rodu, která nejsou činitelskými jmény (např. učitel) a končí na -tel.*

ÚKOL 2: *Vyhledjte slovo Brno v lok. sg. Odpovídá tomuto tvaru v korpusu jeden tvar? Pokud ne, lze z kontextu vysledovat, jak se použití těchto tvarů liší, který je častější a proč? Napadá Vás nějaké další substantivum podobného typu?*

ÚKOL 3: *Vyhledejte případy přísudku slovesně-jmenného, jejichž součástí je a) zájmeno a b) citoslovce.*

ÚKOL 4: *Součástí přísudku mohou být také infinitivy:*

je + infinitiv u sloves smysl. vnímání a poznávání (Odsud je vidět Říp., Ten rámus je slyšet už zdaleka.) Ve spis. češtině jsou tyto konstrukce bezpodmětové, být má tvar inkongruentní (Bylo vidět Sněžku.), v češtině hovorové se však vedle AK užívá i NOM, a tak se struktura mění na podmětovou, v níž má být tvar kongruentní (Byla vidět Sněžka.).

Najděte případy typu Byla vidět Sněžka.

Úkol 5: *V Příruční mluvnici češtiny (2000:249-250) se tvrdí, že koncovky v L pl. (-ích/ -ách/ -ech) jsou u životných maskulin rozloženy podle zakončení těchto substantiv. Jaká je distribuce koncovek L pl. substantiv zakončených na -g, -h, -ch, -k?*